

*Αφοῦ σ' ἀγαπῶ ἐγώ... Πάρε με στὴν ἀγκαλιά σου... Πάρε με... Μὰ γιατί δὲν με παίρνεις;... Πρέπει νὰ ζητήσης συγγνώμην ἀπὸ τὸν Ραούλ...

ΑΝΡΙ.— "Ὁχι, δά! Μήπως δὲν κατάλαβα πὼς ἦρθε ἐδῶ μέσα νὰ πάρῃ τὴ θέσι μου;...

ΡΑΟΥΛ.— "Ἀνρί!... (Στὴ Ροζίν): Κι' ἂν εἴμαστε ἴδιοι καὶ στὸ πνεῦμα, καὶ στὴν ὡμορφιά καὶ στὰ πλούτη, δὲν θὰ τὸν προτιμοῦσες, Ροζίν;

ΡΟΖΙΝ.— "ὦ, ναί, τὸ ξέρεις, Ραούλ...

ΡΑΟΥΛ (στὸν Ἀνρί, μὲ ραγισμένη φωνή).— Βλέπεις; Εἶσαι ἄδικος!

ΡΟΖΙΝ.— Πές ὅτι ὅλα αὐτὰ πού εἶπες προηγουμένως ἦσαν ψέματα...

ΑΝΡΙ (δακρῦζοντας).— Ναί, ἦσαν ψέματα!...

ΡΑΟΥΛ.— Εὐχαριστῶ, Ἀνρί.

ΡΟΖΙΝ.— "Α, πόσο εὐχαριστήθηκα! Καὶ τώρα φεύγω μιὰ στιγμή... Θέλω νὰ κλάψω ἀκόμα λίγο... Μὰ θὰ ξαναγυρίσω... (Βγαίνει σιγᾶ-σιγᾶ).

ΡΑΟΥΛ (κάνει νὰ φύγῃ κι' αὐτὸς, μὰ στέκεται).— Τὴν ἀγαπᾷς;

ΑΝΡΙ (πειραγμένος).— Πῶς; "Ἀν τὴν ἀγαπῶ;

ΡΑΟΥΛ.— Τόσο τὸ καλύτερο... Μὰ τὴν ἀγαπᾷς στ' ἀλήθεια; Μήπως τῆς λές πὼς τὴν ἀγαπᾷς ἐπειδὴ εἶμαι ἐγὼ μπροστά;

ΑΝΡΙ.— Μὰ δὲν σὲ λογαριάζω ἐσένα!

ΡΑΟΥΛ.— Ἀκόμη καλύτερα... Γειά σου, Ἀνρί... (Κάνει δυὸ θήματα κι' ἐπειτα στέκεται κοντὰ στὴν πόρτα. Ὁ Ἀνρί συνέρχεται καὶ τὸν κτυπά ζεῖ με κάποια συμπόνοια): Γιατί ἦρθες ἐδῶ;

ΡΑΟΥΛ.— Γιὰ νὰ σὰς δῶ...

ΑΝΡΙ.— Γιὰ νὰ δῆς τὴν Ροζίν... ἤρθες γιὰ νὰ δοκιμάσης τὴν τύχη σου σὴ γυναῖκα μου...

ΡΑΟΥΛ.— Ἀνρί! Τὴν ἀγαποῦσα πάντα!

ΑΝΡΙ.— Βλέπεις;...

ΡΑΟΥΛ.— Μ' ἀγαποῦσα κι' ἐσένα!

ΑΝΡΙ.— Τότε... Γιατί ἦρθες;

ΡΑΟΥΛ.— Γιατί εἶχα βάρος στὴν καρδιά... Γιατί ἤθελα νὰ σοῦ πῶ κάτι...

ΑΝΡΙ.— Τί; Θέλεις λεφτά;...

ΡΑΟΥΛ.— "Ὁχι, ὄχι... ἤθελα μόνο νὰ δῶ ἂν θὰ μοῦ ἀνοίγες τὴν ἀγκαλιά σου, ὅπως ἄλλοτε, ἂν θὰ με χτυποῦσες φιλικὰ στὴν πλάτη, ὅπως τότε... Κι' ἐπειτα, θὰ μιλοῦσαμε γιὰ τὰ ὄνειρά μας, γιὰ τὶς ἐλπίδες μας... Μὰ νὰ, δὲς τί ἄστεϊο πού εἶνε... Τί ἄστεϊο!... Πῶς μᾶς ἄλλαξε ἡ ζωὴ! Μὰ γιὰ ἄκουσε, Ἀνρί... Εἶσαι βέβαιος ὅτι μένοντας ἐδῶ πέρα θὰ ἔπαιρνα τὴ «θέσι» σου; Μήπως ὅμως θὰ ἔπαιρνα πάλι τὴ «δική μου»;...

ΑΝΡΙ.— Πῶς!

ΡΑΟΥΛ.— "Ἀκουσε... Ἡ Ροζίν διάλεξε ἐσένα τότε. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ εἴμαστε ἴδιοι!... Ἐπειτα, ἡ ζωὴ ἐπέρασε... Μὰ εἴμαστε ὁ ἴδιος; "Ὁχι, ἄλλαξες! Ἐγὼ ὅμως εἴμενα ὁ ἴδιος! Εἶμαι τώρα ὅπως θὰ ἦσούν κι' ἐσύ, ἂν εἴμενες πιστὸς στὸν ἑαυτὸ σου, στὰ ὄνειρά σου, στὸν Ἀνρί πού ἀγαπᾷ ἡ Ροζίν. Νὰ γιατί λέω, ὅτι μένοντας δὲν θὰ ἔπαιρνα τὴ θέσι σου, ἀλλὰ τὴ δική μου... Γιατί ἐγὼ δὲν ἄλλαξα...

ΑΝΡΙ (κρύβοντας τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια του).— "Ἐχεις δίκην, Ραούλ, ἔχεις δίκην. "Ὀλη μου ἡ ζωὴ ἀπὸ τότε ἦταν μιὰ ψευτιά... Δὲν ἔκανα τίποτε ἄπ' ὅτι ἤθελα... Δὲν πραγματοποιήσα κανένα ἀπὸ τὰ ὄνειρά μου... Κέρδισα μόνο λεφτά... (Μπαίνει ἡ Ροζίν).

ΡΟΖΙΝ.— Ἀνρί, πού εἶνε ὁ Ραούλ.

ΡΑΟΥΛ.— Ἐδῶ εἶμαι Ροζίν. (Εὐθυσμα). Μὰ πρέπει νὰ φύγω, παιδιά μου... Εἶνε ἀργά. Ἀνρί! Θέλω νὰ μοῦ ὀρκισθῆς ὅτι θὰ τὴν ἀγαπᾷς τρελλὰ, παράφορα...

ΑΝΡΙ (κλαίγοντας).— Τὸ ὀρκίζομαι... Ραούλ, σοῦ ζητῶ συγγνώμην...

ΡΑΟΥΛ.— Ἐμπρός! Ἐμπρός! Ἀντίο, Ἀνρί!... Ἀντίο, Ροζίν!... Εἶσαι πάντα γοητευτικὴ! Ἐχεις τὰ ὠραιότερα

ΠΑΝΣΕΔΕΣ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

Κάθε ἀποκάλυψις μυστικοῦ εἶνε σφάλμα ἐκείνου πού τὸ ἐμπιστεύθηκε...

Λαμπρυγιέρ

Ἡ συμβουλὲς τῶν γέρων εἶνε σὰν τὸν χειμωνιάτικον ἥλιο. Φωτίζουν χωρὶς νὰ ζεσταίνουν.

Βωβενάργκ

Ἡ πιὸ χαμένη ἀπ' ὅλες τὶς ἡμέρες μας εἶν' ἐκείνη πού δὲν γελάσαμε.

Σαμφὸρ

Στὴν εὐτυχία καὶ τῶν πιὸ καλῶν φίλων μας ὑπάρχει πάντα κάτι πού δὲν μᾶς εὐχαριστεῖ.

Λαροσφουκῶ

Τὸ μεγάλο προτέρημα τῆς ἡλιθιότητος εἶνε ὅτι μένει πάντα εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τῆς.

Τακεραϊῦ

Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι περνοῦν τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ζωῆς τους προσπαθώντας νὰ κάνουν ἀνυπόφορο τὸ ὑπόλοιπο.

Λαμπρυγιέρ

Δὲν ἀξίζει νὰ θλιθόμαστε γιὰ κανέναν πόνο. Ἄν εἶνε δυνατὸς, δὲν θὰ βαστάξῃ πολὺ, ἂν εἶνε διαρκῆς θὰ ἐξασθενήσῃ.

Ἐπίκουρος

Ἄν ἡ εὐτυχία συνίσταται στὴν ἱκανοποίησι τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν, τότε εὐτυχισμένο εἶνε τὸ βῶδι ὅταν θρίσκη νὰ βοσκήσῃ.

Ἡράκλειτος

Ὁ εὐσεβὴς καὶ ὁ ἄθεος μιλοῦν πάντα γιὰ τὸ Θεό. Ὁ ἕνας τὸν ἀναπαίει, ὁ ἄλλος τὸν φοβάται.

Μοντεσκιέ

Ἰατρὸς φλύαρος, ἀρρώστεια τῆς ἀρρώστειας.

Μένανδρος

Ἡ ἀτυχία κάνει ἀνθρώπους καὶ ἡ εὐτυχία τέρατα.

Βίκτωρ Οὐγκῶ

Γιὰ νὰ ζυγισθῇ ἡ φιλία, ἡ ἀτυχία κι' ὄχι ἡ εὐτυχία εἶνε σωστὴ ζυγαριά.

Πλούταρχος

Τρία μεγάλα γεγονότα ὑπάρχουν γιὰ κάθε ἄνθρωπο: ὅτι γεννήθηκε, ὅτι ἔζησε καὶ ὅτι πεθαίνει. Δὲν ἔνοιωσε πού γεννήθηκε, ὑποφέρει ὅταν πεθαίνει καὶ παραμελῇ νὰ ζήσῃ.

Λαμπρυγιέρ

Ὁ ἄνθρωπος δὲν θᾶξερε οὔτε τὸ ὄνομα κἂν τῆς Δικαιοσύνης, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ Ἀδικία.

Ἡράκλειτος

Ἀκόμη κ' ἡ χαρὰ ἄμα

Μοντεσκιέ

διάρκεια πολὺ κουράζει.

Τὸ πουγγὶ τοῦ ἀρρώστου μακραίνει τὴν ἀρρώστεια.

Τσίμμερμαν

Τὸ μυαλὸ τοῦ ἀργοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου.

Παροιμία

Ἡ ἀρετὴ δὲν θὰ πηγαινὲ πολὺ μακρὰ ἂν δὲν τῆς ἐκρατοῦσε συντροφιά ἢ ματαιοδοξία.

Λαροσφουκῶ

Εἶνε φοβερὸ νὰ κλαίμε κάποιον πού ἀγαποῦσαμε, μὰ φοβερώτερο νὰ ζοῦμε μὲ κάποιον πού δὲν ἀγαποῦμε.

Λαμπρυγιέρ

Δὲν πλουτίζει κανεὶς ἐμπορευόμενος τὴν τιμὴν του.

Βωβενάργκ

Εὐτυχεῖς μπορεῖ νὰ γίνουμε, εὐτυχέστεροι ὅμως ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἶνε δύσκολο, γιατί πάντα θεωροῦμε τοὺς ἄλλους εὐτυχέστερους ἀφ' ὅσον εἶνε.

Μοντεσκιέ

μάτια τοῦ κόσμου!...

ΡΟΖΙΝ.— Ραούλ!... Ἐγὼ... Τώρα... Τὰ ὠραιότερα μάτια...

ΡΑΟΥΛ.— Ναί, Ροζίν... Τὰ ὠραιότερα μάτια τοῦ κόσμου εἶνε ἐκεῖνα πού δὲν με βλέπουν!...

(Βγαίνει γρήγορα ἀπὸ τὸ σαλόνι. Ὁ Ἀνρί μπαίνει στὸ πλαγινο δωμάτιο καὶ πέφτει σ' ἕνα κρεβάτι κλαίγοντας. Ἡ Ροζίν κάθεται κοντὰ του, τὸν ἀγκαλιάζει μὲ τρυφερότητα κι' ἀκουμπάει στὸ στήθος τῆς τὸ μέτωπό του...)

ΡΟΖΙΝ.— Ἀνρί, ἀγάπη μου... Μὴν κλαῖς πειά. Σ' ἀγαπῶ, Ἀνρί!...

ΖΑΝ ΣΑΡΜΑΝ

